

Reactie Hogeschool van Hall Larenstein op de AMvB en ministeriële regeling voor de Toets Anderstalig Onderwijs (TAO)

Hogeschool van Hall Larenstein (hierna HVHL) richt zich via onderwijs en onderzoek op vier transities: adaptatie en mitigatie t.a.v. klimaatverandering, de duurzame agro-food keten, duurzaam waterbeheer en een duurzame leefomgeving voor mens en dier. Dat doen wij voor Nederland, maar ook daarbuiten. Want de groene sector (agro & food, tuinbouw, water en maritiem) is internationaal nauw verbonden. De vraag naar kennis en innovatie in de sector is zowel binnen Nederland en daarbuiten groot en zo ook de (toekomstige) vraag op de arbeidsmarkt ([Global Green Skills Report 2023](#)).

Wij begrijpen de zorg over de toename van internationale studenten in Nederland. Tegelijkertijd is internationalisering in de groene sector cruciaal voor Nederland. Zo draagt internationaal onderwijs en onderzoek bij aan het op peil houden van de Nederlandse kenniseconomie en innovatie; ondersteunt het wereldwijd de Nederlandse topsector en haar handelsmerken in Agro & Food, Tuinbouw & Uitgangsmaterialen, en Water & Maritiem; en brengt het economische verbetering in het Globale Zuiden tot stand met als lange termijn effect een meer beheersbare migratiestroom.

De sector Agro & Food in het HBO is met ruim 12.000 studenten de kleinste HBO-sector. Het percentage internationale studenten in Agro & Food is beperkt: 5.38% internationale Ba en Ad studenten. HVHL heeft 4.834 studenten, waarvan meer dan 90% Nederlands. Zij stromen in op 16 Nederlandstalige en vier Engelstalige Ba opleidingen. De vier Engelstalige opleidingen worden binnen de hogeschool of elders in Nederland ook in het Nederlands aangeboden. Waarmee de toegankelijkheid tot onderwijs bij HVHL niet in het geding is.

De impact van de AMvB Toets Anderstalig Onderwijs (hierna TAO) wordt gezien als onevenredig groot en als oplossing voor een probleem wat het HBO niet ervaart. Het advies van de Raad van State om de TAO vooralsnog niet op het HBO van toepassing te verklaren, dan wel deze sector een verlicht toetsingsregime te laten ondergaan vanwege een veel lagere internationale instroom onderstreept het grote verschil tussen het WO en het HBO. De Wet internationalisering in balans (hierna Wib) en de TAO maken onvoldoende onderscheid voor het HBO.

Met betrekking tot de TAO delen wij graag de opmerkingen:

- HVHL biedt een beperkt aantal anderstalige opleidingen aan, waarvoor geldt dat deze werkvelden bedienen die sterk internationaal georiënteerd zijn, zoals Food Technology en International Development. Het belang van anderstalig onderwijsaanbod voor Nederlandse studenten die worden opgeleid voor een internationale arbeidsmarkt (ook in eigen land of regio) wordt onvoldoende belicht in de Wib en de voorliggende TAO.
- Ruim 90% van onze studenten zijn Nederlands en kunnen vergelijkbare opleidingen volgen in het Nederlands. Toegankelijkheid tot deze studies is niet in het geding. Tegelijkertijd zit er tegenstrijdigheid in de TAO omdat internationale positionering tot een uitzondering kan leiden, terwijl één van de beoordelingscriteria vereist dat er vergelijkbaar Nederlands aanbod moet zijn om te voldoen aan de toegankelijkheidseis.
- Anderstalige opleidingen hebben hun bestaansrecht al ruimschoots aangetoond via een macrodoelmatigheidstoets, een toets nieuwe opleiding, accreditatie en regelmatige visitaties.
- Het opnieuw uitvoeren van een macrodoelmatigheidstoets in een tijdsbestek van 9 maanden is een intensief en belastend proces voor de instellingen en de CDHO. Dit verhoogt de al bestaande werkdruk en gaat ten koste van het primaire onderwijsproces.

- Het is onvoldoende duidelijk hoe de criteria worden gewogen. Het beschikbaar stellen van een matrix waarin duidelijk wordt hoe en op welke wijze de verschillende criteria uit de AMvB in samenhang worden beoordeeld, is essentieel voor de objectiviteit en transparantie.
- De zgn. groene netwerken (zoals [Groenpact](#)), allianties (zoals [KIA LWV](#)) en de eerder genoemde topsectoren leunen op kennis en innovatie met een sterke internationale insteek. Als wij niet langer hiertoe kunnen opleiden, dan heeft dat negatief impact op de Nederlandse economie en de arbeidsmarkt.
- Er zijn bindende afspraken gemaakt in het HBO, afgestemd op de wens van de overheid en passend bij de realiteit van het HBO (hoogte van instroom, regionale verbondenheid en krimp sectoren, onderlinge cluster afstemming). Deze worden niet of onvoldoende afgewogen in de Wib en de TAO.

Wij ervaren dat de uitzonderingsgronden voor de TAO onvoldoende rekening houden met de HBO en groene sector, de uitzonderingsgronden te rigide geformuleerd zijn en de specifieke regionale omstandigheden onvoldoende meegenomen zijn.

Wij vragen de Minister om ontheffing van de TAO in het bijzonder voor de HBO sector agro-food en in het algemeen voor anderstalige HBO opleidingen of een lichtere vorm van toetsing van bestaande anderstalige HBO opleidingen en verruiming van de criteria.